

6. DEJAVNOSTI V OKVIRU PROJEKTA STROKOVNI CENTER ZA CELOSTNO PODPORO OTROKOM IN MLADOSTNIKOM Z OKVARO VIDA TER OTROKOM IN MLADOSTNIKOM S PRIMANJKLJAJI NA POSAMEZNIH PODROČJIH UČENJA

Zakaj smo se za projekt sploh odločili?

Osebe z okvaro vida potrebujejo celostno podporo od prvega dne dalje, ko se okvara vida ugotovi. Slepota in slabovidnost sta senzorni motnji, ki močno vplivata na veščine komunikacije, gibanja in socializacije. Še toliko težje je otrokom in mladostnikom, ki imajo pridružene motnje (gluho-slepota, avtizem, motnje v duševnem razvoju ...). Sistematična in kontinuirana podpora družini in otrokom oz. mladostnikom z okvaro vida je nujna od rojstva dalje, saj le tako lahko v čim večji meri vplivamo na celostni razvoj otroka in opolnomočimo družino. Prav tako pomoč in podporo potrebujejo strokovni delavci, delodajalci in širše družbeno okolje. Praktično ne obstaja področje, ki se ne bi dotikalo življenja oseb z okvaro vida.

Projekt zajema sledeče ciljne skupine:

- otroci in mladostniki z okvaro vida ter tisti z dodatnimi motnjami od rojstva do vstopa na trg delovne sile,
- otroci in mladostniki s primanjkljaji na posameznih področjih PPPU*,
- družine otrok in mladostnikov z okvaro vida in otrok in mladostnikov s PPPU*,
- strokovni delavci v vrtcih, šolah in drugih ustanovah,
- potencialni delodajalci,
- širše okolje.

*PPPU – primanjkljaj na posameznih področjih učenja

V okviru projekta se izvajajo naslednje dejavnosti:

- celostna ocena (ocena funkcionalnosti vida, ekonomsko-socialnega statusa, senzornih spretnosti, vsakodnevnih spretnosti, vsakodnevnih veščin, orientacije in mobilnosti, socialnih veščin vključevanja, rabe podporne tehnologije, izbire učnega medija, zaposlitvenih zmožnosti, pogojev in okolja za optimalno vključitev, prilagoditev za zunanja preverjanja znanja in psihološka ocena);
- razširjeni kurikulum (obravnavo otrok na domu, v porodnišnicah ..., tečajji in delavnice za otroke s PPPU*, taktilna senzibilizacija in pridobivanje delovnih izkušenj);

- svetovanje in izobraževanje (šola za starše, organizacija in izvedba strokovnih predavanj za starše in zaposlene, vzpostavitev in koordinacija ter delovanje skupin mentorjev, predstavitev in seznanitev s pripomočki in specialno opremo v Centru IRIS v specializiranih učilnicah, priprava in oblikovanje video posnetkov z didaktičnimi in metodičnimi priporočili ...),
- strokovni center (razvoj, izdelava in izposoja didaktičnih pripomočkov ter prilagajanje in tiskanje gradiv v brajico, izdelava tipnih slikanic, zemljevidov, pripomočkov, prilagajanje tekmovalnih pol, nakup strokovne literature ...).

Aktivnosti so zaokrožene v celoto in se izvajajo kontinuirano v vseh obdobjih od rojstva do vstopa na trg delovne sile.

Več o projektu na <http://strokovnicenter.splet.arnes.si/>.

Dejavnosti, ki jih bomo izvedli v okviru projekta Strokovnega centra v letu 2019/2020 so naslednje:

2. skupina: Razširjeni kurikul

6.1 TEČAJ RAČUNALNIŠTVA ZA OTROKE S PPPU

Datum izpeljave: **oktober 2019 – januar 2020**
Obseg: 30 ur
Koordinator: Tomaž Dojnik
Kontakt: tomaz.dojnik@center-iris.si

Vsebina: Na začetku učenci pridobijo osnovna znanja računalniškega opismenjevanja, ki so potrebna za razumevanje in samostojno uporabo računalnika. V nadaljevanju se ta znanja spiralno nadgradijo, poglobijo in razširijo z uporabo osnovne programske opreme in računalniških omrežij.

Računalništvo je ciljno naravnano. Učenci:

- spoznavajo osnovne pojme računalništva, vlogo in pomen računalnika in z njim povezane običajne in prilagojene tehnologije v sodobni družbi,
- pridobivajo temeljna znanja, spretnosti in navade za učinkovito in uspešno uporabo sodobne IKT za zadovoljevanje svojih in družbenih potreb,
- se usposobijo v slepem desetprstnem tipkanju,
- se usposobijo za uporabo osnovnih računalniških orodij,
- razvijajo sistematičnost, samostojnost, ustvarjalnost in kreativnost pri delu z računalnikom,
- razvijajo komunikacijske zmožnosti in spretnosti,
- pridobivajo spretnosti izobraževanja z računalniško tehnologijo,
- pridobivajo temelj za nadaljnjo komunikacijo in izobraževanje z računalniško tehnologijo.

6.2 RAZVIJANJE BRALNIH VEŠČIN ZA OTROKE S PPPU, TEČAJ ZA 1. TRIADO

Datum izpeljave: **september – december 2019**
 Obseg, št. otrok: 15 ur/otrok, 5 otrok 1. triade OŠ
 Koordinator: Sara Češarek
 Kontakt: sara.cesarek@center-iris.si

Vsebina: Delavnica nudi individualne ure razvijanja bralnih veščin za otroke s PPPU. Urili bomo bralne veščine (branje, bralno razumevanje) preko didaktičnih iger in s pomočjo didaktičnih pripomočkov. Otroci bodo spoznavali črke, zloge in besede preko veččutnega učenja ter igre. Poudarek individualnih ur z otroki bo na premagovanju ovir glede na posamezne primanjkljaje na področjih učenja, s pomočjo prilagojenih strategij in metod dela. Učili se bomo prepoznavati črke, jih med seboj povezovati v zloge in besede, in razumeti kaj beremo.

Vsem otrokom bo posredovan tudi VPRAŠALNIK ZA SAMOTESTIRANJE – PRED PRESOJANJEM SKOTOPIČNEGA/IRLEN SINDROMA (<http://strokovnicenter.splet.arnes.si/celostna-ocena/skopticni-sindrom-irlen/vprasanik-in-informacije/>). Glede na rezultate testa, jim bo omogočeno brezplačno testiranje na Centru IRIS.

6.3 VEČČUTNO UČENJE ZA OTROKE S PPPU, DELAVNICA ZA 1. TRIADO

Datum izpeljave: **7. maj 2020**
 Koordinator: Ana Mohorko
 Kontakt: ana.mohorko@center-iris.si

Vsebina: Z namenom aktivnega preživljanja popoldanskega časa, druženja in spoznavanja drugačnega načina učenja, bo na Centru IRIS potekala delavnica za otroke s PPPU. Glede na povprečno starost in potrebe udeležencev bomo v sklopu delavnice z vsemi čuti obravnavali določeno učno temo in se ob tem kaj koristnega naučili. Nekaj časa bomo posvetili tudi raziskovanju vrta čutil, kjer bomo pripravili zanimive aktivnosti.

Vsem otrokom bo posredovan tudi VPRAŠALNIK ZA SAMOTESTIRANJE – PRED PRESOJANJEM SKOTOPIČNEGA/IRLEN SINDROMA (<http://strokovnicenter.splet.arnes.si/celostna-ocena/skopticni-sindrom-irlen/vprasanik-in-informacije/>). Glede na rezultate testa, jim bo omogočeno brezplačno testiranje na Centru IRIS.

6.4 DELOVNA IZKUŠNJA ZA DIJAKE IN ŠTUDENTE Z OKVARO VIDNE FUNKCIJE

Datum izpeljave: **september 2019 – junij 2020**
 Št. udeleženi: 5 dijakov/študentov
 Koordinator: Darja Lukan
 Kontakt: darja.lukan@center-iris.si

Vsebina: V Centru IRIS bo tudi v naslednjem šolskem letu rdeča nit ZAPOSLOVANJE. Pri iskanju zaposlitve delodajalci med drugim omenjajo tudi DELOVNE IZKUŠNJE. Vsi vemo, da so po navadi ravno te največji problem. Vsega tega se zavedamo, zato vam ponujamo, da boste v podjetju, kjer bodo prilagodili delovno okolje in delovno mesto, pri svojem delu uporabljali tudi ustrezne pripomočke, preživeli 1 dan in s tem pridobili neprecenljivo delovno izkušnjo. Pred tem boste seveda opravili tudi simulacijo razgovora za službo, kar vam bo v pomoč kasneje pri iskanju službe tako kot vam bo v pomoč tudi delovna izkušnja pri delodajalcu.

3. skupina: Svetovanje in izobraževanje

6.5 ŠOLA ZA STARŠE

V Centru IRIS se zavedamo pomembnosti vloge staršev v procesu vzgoje in izobraževanja otrok z okvaro vida. Vemo tudi, da imate starši veliko skrbi in stisk, zato se vam želimo še bolj posvetiti in vašim potrebam in željam čim bolj približati.

S šolskim letom 2019/20 nadaljujemo 3-letni cikel predavanj za starše otrok z okvarami vida. Letos bomo izvedli 5 delavnic šole za starše. Teme bodo povezane z različnimi vidiki življenja in dela z otroki z okvaro vida.

Na **šoli za starše** se bomo na vsaki delavnici posvetili eni temi in jo obdelali z različnih vidikov z različnimi predavatelji za vse starostne skupine. Delavnice so v naprej napovedane za celo šolsko leto, tako da si boste zanje lahko rezervirali čas. Na delavnicah bo poskrbljeno, da boste pridobili teoretično znanje, videli prikaze izvajanja aktivnosti in izkusili to aktivnost tudi sami. Z učitelji se boste pogovarjali o svojih dilemah, tako da boste dobili tudi odgovore na osebna vprašanja.

Za vse starše otrok z okvaro vida

Obseg: 5 delavnic na leto

Termin: september 2019 – maj 2020

Koordinator: Sabina Šilc, univ. dipl. psih. in družinska terapevtka

Kontakt: sabina.silc@center-iris.si

1. ŠOLA ZA STARŠE, PRED ŠOLO

Datum izpeljave: **26. september 2019, ob 16.00**

Tema: Pred šolo

Koordinator: Damjana Oblak

Kontakt: damjana.oblak@center-iris.si

Vsebina:

- Janja Hrastovšek : Pred opismenjevanjem
- Damjana Oblak: Skupaj: otrok, inkluzivni učitelj, starši in mobilni tiflopedagog
- Sabina Šilc: Priprava na šolo

2. ŠOLA ZA STARŠE, OSNOVNI OKVIR

Datum izpeljave: **3. oktober 2019, ob 16.00**

Tema: Osnovni okvir
 Koordinator: Dragana Žunič
 Kontakt: dragana.zunic@center-iris.si

Vsebina:

- Dragana Žunič: Značilnosti okvar vida in njihov vpliv na otrokov razvoj, razvijanje kompenzacijskih veščin
- Lena Flisar Pavli: Zakonodaja, postopki, pravice
- Sabina Šilc: Družine otrok z okvaro vida

3. ŠOLA ZA STARŠE, VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE 1

Datum izpeljave: **5. marec 2020**

Tema: Vzgoja in izobraževanje 1
 Koordinator: Ana Mohorko
 Kontakt: ana.mohorko@center-iris.si

Vsebina:

- Nina Čelešnik Kozamernik: O možganih: človekova svoboda, človekova določenost. Ali je človek že v naprej določen? Kaj človeka določa?
- Tatjana Murn : Razvoj bralne pismenosti
- Ana Mohorko: Samostojnost slepih in slabovidnih otrok

4. ŠOLA ZA STARŠE, POSEBNI PROGRAM VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA

Datum izpeljave: **12. marec 2020**

Tema: Posebni program vzgoje in izobraževanja
 Koordinator: Tjaša Kavčič
 Kontakt: tjasa.kavcic@center-iris.si

Vsebina:

- Tjaša Kavčič: Posebni program vzgoje in izobraževanja: kaj je to?
- Jelena Grlica: Začetki šolanja v posebnem programu
- Mina Camloh: Vzgoja za odgovornost

5. ŠOLA ZA STARŠE, VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE 2

Datum izpeljave: **19. marec 2020**

Tema: Vzgoja in izobraževanje 2
 Koordinator: Tina Kastelic
 Kontakt: tina.kastelic@center-iris.si

Vsebina:

- Nastja Strnad : Organizacija dela, učenja in prostega časa
- Tina Kastelic: Kako lahko pomagamo učencu, da se bo lažje učil
- Damijana Dušak: Skrb zase, samostojnost

6.6 MENTORSTVO: za dijake, študente, starše

Datum izpeljave: **celo šolsko leto 2019/20**
 Koordinator: mag. Nina Čelešnik Kozamernik
 Kontakt: nina.celesnik@center-iris.si

Več informacij: <http://strokovnicenter.splet.arnes.si/svetovanje-in-izobrazevanje/mentorstvo-2/>

Povabili bi vas, da se obrnete na naše mentorje kadarkoli jih boste potrebovali.

- **Cilj mentorstva:** opolnomočenje, razrešitev dilem in vprašanj z vrstniki oz. ljudmi z enakimi interesi, napredek v znanju, spretnostih ...
- **Kdo je mentor?** Sogovornik, osebni motivator, človek z izkušnjami, ki jih je pripravljen deliti.
- **Področja, kjer mentor lahko pomaga na osnovi osebne izkušnje:** šola, zaključni izpit in matura, maturantski ples, valeta, končni izlet, zaposlovanje, samostojnost, spolnost, partnerstvo, družina, finance, iskanje informacij, kuhanje, vid, oblačenje, odraščanje, menjava okolja, učiteljev
- **Kdo lahko pomaga in komu lahko pomaga?** Dijaki, študentje, odrasli slepi in slabovidni, starši slepih in slabovidnih otrok in mladostnikov (<http://strokovnicenter.splet.arnes.si/svetovanje-in-izobrazevanje/mentorji-ki-so-vam-na-voljo/>) lahko pomagajo drugim dijakom, študentom, odraslim slepim in slabovidnim, staršem slepih in slabovidnih otrok in mladostnikov.
- **Zakaj poiskati pomoč mentorja?** Da mi je lažje, da dobim informacije iz prve roke.
- **Kako mi lahko mentor pomaga?** Me posluša, z mano deli svojo izkušnjo.
- **Kako stopim v kontakt z mentorjem?** Po elektronski pošti, telefonu ali osebno (lahko v prostorih centra IRIS, prostor se določi po povpraševanju).
- **Trenutno aktivni mentorji:**
 - **Matija Bregar (slep):** bregar@gmail.com, 051 428 810 ali v živo.
 - **Boštjan Vogrinčič (slep):** voqrincic@gmail.com, 040 477 246 ali v živo.
 - **Ivan Bojnec (starš slabovidnega otroka):** mentor@center-iris.si ali v živo.
 - **Mateja Smolej (starš slabovidnega otroka z več motnjami):** smolej@gmail.com, 051 671 135 ali v živo.
 - **Lara Pavšič (starš slabovidnega otroka):** mentor@center-iris.si, 031 569 745 (po 16.00 uri) ali v živo.
 - **Gabrijela Palčič (slabovidna in starš slabovidnega otroka):** palcic@gmail.com, 041 528 1112.
 - **Nina Tuš (starš slabovidnega otroka z več motnjami):** nina.tus@gmail.com

Upamo, da boste možnost izkoristili in stopili v kontakt z vašim mentorjem.

6.7 TESTIRANJE ZA SKOTOPIČNI SINDROM / SINDROM IRLEN

Testiranje učenca za skotopični sindrom/sindrom Irlen (v nadaljevanju sindrom Irlen) je namenjeno ugotavljanju težav s procesiranjem vidnih informacij, kjer ne gre za težave z očmi, ampak za način, kako možgani interpretirajo vizualne informacije. Zaznavne težave lahko vplivajo na učinkovitost učenja in dela, obnašanje, pozornost, sposobnost sedenja pri miru in koncentracijo.

Posamezniki s sindromom Irlen se lahko soočajo s katero koli od naslednjih težav: počasnim branjem, neučinkovitim branjem, slabim razumevanjem prebranega, otežkočenim neprekinjenim branjem, s težavami pri zaznavi globine, težavami pri športih z žogo, občutljivostjo na svetlobo, sposobnostjo sedenja pri miru, slabšo pozornostjo in koncentracijo. Prav tako se lahko pojavijo napor in izčrpanost pri branju, učenju, pri uporabi računalnika ali pri delu pod neonsko razsvetlavo, pogosti glavoboli, bolečine v trebuhu ...

Sindrom Irlen se *lahko* pojavlja skupaj z drugimi težavami pri branju in učenju, nekateri posamezniki pa lahko imajo tudi napačno določeno disleksijo, težave pri branju, ADHD ali specifične učne težave. Prepoznavanje in pomoč pri odpravljanju simptomov skotopičnega/Irlen sindroma sicer ne pomeni, da otrok ne bo več potreboval dodatne strokovne pomoči ali korekcije vida, vendar bo delal lažje.

Več o tem: <http://strokovnicenter.splet.arnes.si/svetovanje-in-izobrazevanje/skopticni-sindrom-irlen/>

V prilogi: VPRAŠALNIK ZA SAMOTESTIRANJE – PRED PRESOJANJEM SKOTOPIČNEGA SINDROMA/ SINDROMA IRLEN ali preko spleta na: <http://strokovnicenter.splet.arnes.si/celostna-ocena/skopticni-sindrom-irlen/vprasalnik-in-informacije/>.

Pogoj za testiranje je rešen vprašalnik za samotestiranje, kjer ugotovite ali ste kandidat za testiranje ali ne (<http://strokovnicenter.splet.arnes.si/celostna-ocena/skopticni-sindrom-irlen/vprasalnik-in-informacije/>):

Na testiranje se naročite: dragana.zunic@center-iris.si ali nina.celesnik@center-iris.si
Glede na rezultate testa je slabovidnim otrokom in otrokom s PPPU, ki so v projekt vključeni omogočeno **brezplačno testiranje** na Centru IRIS.

4. skupina: Strokovni center

6.8 PREDSTAVITEV REZULTATOV PROJEKTA

Naslov: *Strokovni center za celostno podporo otrokom in mladostnikom z okvaro vida ter otrokom in mladostnikom s primanjkljaji na posameznih področjih učenja.*

Datum izpeljave: **četrtek, 19. marec 2020, ob 16h**
Koordinator: mag. Nina Čelešnik Kozamernik
Kontakt: nina.celesnik@center-iris.si

Predstavitve bo potekala v zbornici Centra IRIS.

Spremljajte nas na spletni strani www.strokovnicenter.splet.arnes.si ali se naročite na e-novice Centra IRIS (www.center-iris.si).